

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce **Ing. Arch. M. S.**, proti žalovanému **Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy**, se sídlem Praha 1, Karmelitská 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 14. 1. 2015, č. j. 10 A 63/2014 - 57,

t a k t o :

- I. Žalobci **se neustanovuje** zástupce pro řízení o kasační stížnosti.
- II. Kasační stížnost **se zamítá**.
- III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal ochrany proti nečinnosti a nezákonným zásahům žalovaného, které mají spočívat v neposkytnutí informace ve věci akreditace studijních oborů, které žalobce absolvoval. Žalobce měl za to, že jeho žádost byla odmítnuta v rozporu s Ústavou.

Současně s podáním žaloby požádal žalobce o osvobození od soudních poplatků. Usnesením ze dne 25. 8. 2014, č. j. 10 A 63/2014 - 21, však městský soud tuto žádost zamítl, a to jednak proto, že žalobce neprokázal, že by jeho příjmové a majetkové poměry osvobození od soudních poplatků odůvodňovaly, jednak proto, že osvobození od soudních poplatků neodůvodňovala ani povaha projednávané věci, neboť nejde o řízení, které by mělo vztah k podstatným okolnostem žalobcovy životní sféry. Žalobce nebyl úspěšný ani s kasační stížností, kterou proti uvedenému usnesení podal. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 21. 10. 2014, č. j. 6 As 235/2014 - 107, plně aproboval závěr městského soudu a poukázal na množství sporů, které žalobce u správních soudů vede, což podle jeho

názoru podporuje závěr, že zneužívá institutu osvobození od soudních poplatků k bezplatnému a svévolnému uplatňování práva.

Městský soud poté pokračoval v řízení a vyzval žalobce k úhradě soudního poplatku s odkazem na položku č. 18 bod 2 písm. d) Sazebníku poplatků, který tvoří přílohu k zákonu č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), a to usnesením ze dne 18. 12. 2014, č. j. 10 A 63/2014 - 55. Vzhledem k tomu, že soudní poplatek nebyl ve stanovené desetidenní lhůtě a ani později zaplacen, rozhodl městský soud o zastavení řízení usnesením ze dne 14. 1. 2015, č. j. 10 A 63/2014 - 57 (dále též jen „napadené usnesení“).

Proti tomuto usnesení brojí nyní žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností. V ní explicitně neodkázal na konkrétní zákonem předpokládaný stížnostní důvod, nicméně z jejího obsahu je zřejmé, že je namítán důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), tedy nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení. Právní subsumpce kasačních důvodů pod konkrétní písmena ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. je nicméně záležitostí právního hodnocení věci Nejvyšším správním soudem a nejde tak o nedostatek návrhu, který by bránil jeho věcnému projednání (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Afs 7/2003 - 50, publikovaný pod č. 161/2004 Sb. NSS; všechny rozsudky zdejšího soudu jsou dostupné z <http://www.nssoud.cz>).

Stěžovatel ve své kasační stížnosti především namítá, že nedostal příležitost vyjádřit se k podkladům pro vydání napadeného usnesení, ačkoli o to žádal a předpokládal, že další podklady k věci budou doplněny ustanoveným právním zástupcem. Dále namítá, že v řízení byla v rozporu se zákonem a „dalšími úrovněmi právního řádu“ popřena jeho práva garantovaná Ústavou a mezinárodními dohodami. Vedle toho požádal stěžovatel o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti. Konečně stěžovatel uplatnil také blanketní námitku porušení všech ústavních a zákonných práv a všech úrovní práva (nazvanou jako „*souhrnná doložka pro uplatnění práva*“).

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na ustanovení § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, který upravuje následky nezaplacení soudního poplatku ve stanovené lhůtě. Uvedl, že všechny stěžovatelovy argumenty byly již vypořádány Nejvyšším správním soudem v řízení o předchozí kasační stížnosti; nové námitky přitom stěžovatel nevznáší. Ze všech výše uvedených důvodů žalovaný navrhl, aby byla kasační stížnost zamítnuta.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval splněním procesních podmínek pro řízení o kasační stížnosti. Stěžovatel totiž nezaplatil současně s podáním kasační stížnosti soudní poplatek, není v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem a rovněž neprokázal, že by sám měl vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). V daném typu řízení však může Nejvyšší správní soud přikročit k meritornímu přezkumu i přes tento procesní nedostatek. Jak se zdejší soud vyjádřil již dříve, pokud je cílem nyní posuzované kasační stížnosti přezkoumání rozhodnutí o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, jemuž předcházelo rozhodnutí o nepřiznání osvobození od soudních poplatků, pak by se trváním na uhrazení soudního poplatku za kasační stížnost a povinném zastoupení jen řetězil

pokračování

problém, jenž má být rozhodnutím o této kasační stížnosti vyřešen (viz například rozsudky ze dne 24. 10. 2007, sp. zn. 1 Afs 65/2007, či ze dne 13. 9. 2007, sp. zn. 9 As 43/2007).

Vzhledem tedy k tomu, že zdejší soud v nynější věci netrval na zaplacení soudního poplatku, nerozhodoval ani o stěžovatelově žádosti o osvobození od soudních poplatků pro řízení o kasační stížnosti, jelikož by takové rozhodování bylo bezpředmětné. Zabýval se proto pouze opakovanými žádostmi stěžovatele o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

Podle § 35 odst. 8, věty první, s. ř. s. může být navrhovatel, u něhož jsou dány předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, ustanoven zástupce, jímž může být i advokát. Z důvodu zamezení řetězení problému zdejší soud neposuzoval, zda jsou u stěžovatele dány předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a hodnotil pouze to, zda je ustanovení zástupce nezbytně třeba k ochraně práv stěžovatele v nynějším řízení. Dospěl přitom k závěru, že tomu tak není. Kasační stížnost splnila v rámci daných možností předepsané náležitosti a lze z ní seznat, z jakého důvodu stěžovatel považuje napadené usnesení městského soudu za nezákonné. Napadeným usnesením přitom bylo řízení zastaveno z jediného důvodu – pro nezaplacení soudního poplatku, a to navíc za situace, kdy usnesení městského soudu, kterým byla zamítnuta žádost stěžovatele o osvobození od soudního poplatku, bylo již přezkoumáno ze strany Nejvyššího správního soudu v jiném řízení. Je tak zřejmé, že ve vztahu k nyní napadenému usnesení nejde o složité či nepřehledné právní či skutkové hodnocení, v němž by se nemohl stěžovatel sám zorientovat a pro které by vyvstala reálná potřeba jeho zastoupení advokátem. Návrh na ustanovení zástupce byl proto zamítnut.

Nejvyšší správní soud tedy přezkoumal napadené usnesení v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání, za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

Kasační stížnost není důvodná.

Jak vyplývá z předloženého spisu, stěžovatel v žalobě, kterou zaslal městskému soudu dne 22. 4. 2014, požádal o osvobození od soudních poplatků; tuto žádost však městský soud usnesením ze dne 25. 8. 2014, č. j. 10 A 63/2014 - 21, zamítl. Poté, co Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 21. 10. 2014, č. j. 6 As 235/2014 - 107, zamítl také kasační stížnost stěžovatele proti usnesení o zamítnutí žádosti o osvobození od soudních poplatků, městský soud stěžovatele vyzval k úhradě soudního poplatku v desetidenní lhůtě, a to usnesením ze dne 18. 12. 2014, č. j. 10 A 63/2014 - 55, které si mohl stěžovatel u provozovatele poštovních služeb vyzvednout dne 29. 12. 2014. Stěžovatel uvedené usnesení převzal dne 4. 1. 2015, a tedy posledním dnem lhůty pro zaplacení soudního poplatku byla středa 14. 1. 2015. Stěžovatel však toho dne a ani později soudní poplatek nezaplatil, přestože byl městským soudem řádně poučen o procesních následcích. Nejvyšší správní soud kromě toho zdůrazňuje, že v případě lhůty stanovené usnesením ze dne 18. 12. 2014, č. j. 10 A 63/2014 - 55, se fakticky jednalo o lhůtu dodatečnou – náhradní, neboť poplatek za žalobu byl splatný okamžikem jejího podání. Právní úprava nadto umožňuje uhradit soudní poplatek i po lhůtě stanovené soudem ve výzvě, a to až do právní moci usnesení o zastavení řízení; je tak třeba uvažovat i s dobou, než městský soud vydá, respektive

doručí, usnesení o zastavení řízení. Tato doba je více než dostatečná pro splnění poplatkové povinnosti.

V rámci posouzení kasační stížnosti dále Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že námitka, podle níž stěžovatel nedostal možnost vyjádřit se k věci před vydáním rozhodnutí městského soudu, není důvodná. Městský soud totiž řízení o žalobě zastavoval pro nezaplacení soudního poplatku a vůbec se v něm nevyjadřoval k věcným námitkám, které stěžovatel uplatnil ve své žalobě. Jakékoli vyjádření stěžovatele k věci samé by tak bylo irelevantní pro závěry, na kterých stojí výrok o zastavení řízení, tj. pro zjištění, že soudní poplatek ani dodatečně, přes výzvu a řádné poučení soudu, zaplacen nebyl, ačkoli zaplacen být měl. Nejvyšší správní soud dále zdůrazňuje, že předmětem řízení o nynější kasační stížnosti není přezkum usnesení, jímž městský soud zamítl stěžovatelovu žádost o osvobození od soudních poplatků a návrh na ustanovení zástupce; to, jak již bylo opakovaně konstatováno, bylo předmětem přezkumu ve věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 6 As 235/2014. Zdejší soud proto neshledal pochybení v postupu městského soudu, který zamítl žádost o osvobození od soudního poplatku, poté vyčkal rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti proti usnesení o zamítnutí dané žádosti, posléze znovu vyzval stěžovatele k zaplacení soudního poplatku a až poté, když poplatek zaplacen nebyl, řízení zastavil.

Nebylo možno přisvědčit ani námitce, podle níž byl stěžovatel zkrácen na svých právech tím, že mu nebyla dána možnost vyjádřit se k podkladům pro vydání napadeného usnesení o zastavení řízení. Nejvyšší správní soud znovu opakuje, že ve vztahu k napadenému usnesení byla podstatná pouze otázka, zda stěžovatele tížila poplatková povinnost, zda byl k jejímu splnění řádně vyzván s řádným poučením a zda svou poplatkovou povinnost splnil. O tom, že stěžovatele tato povinnost tíží, byl stěžovatel jednoznačně zpraven výzvou městského soudu k zaplacení soudního poplatku, která obsahovala příslušné poučení, a usnesením, kterým byla zamítnuta jeho žádost o osvobození od soudních poplatků. O skutečnosti, že soudní poplatek zaplacen nebyl, musel vědět nejlépe sám stěžovatel, stejně jako musel vědět o všech dalších podstatných okolnostech pro vydání napadeného usnesení. I kdyby tomu tak nebylo, nic stěžovateli nebránilo nahlédnout do spisu.

Vzhledem tedy k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost jako nedůvodnou, nezbylo mu, než ji za podmínek vyplývajících z ustanovení § 110 odst. 1, věty druhé s. ř. s., rozsudkem zamítnout.

Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že samostatně nerozhodoval o návrhu stěžovatele na přerušení řízení o kasační stížnosti, který obdržel dne 10. 3. 2015. Stěžovatel svou žádost blíže neodůvodnil, přičemž samotný návrh jedné ze stran řízení není zákonem předvídaným důvodem pro možnost přerušení řízení (srov. ustanovení § 48 s. ř. s.); pro případnou aplikaci ustanovení občanského soudního řádu, upravujících důvody a podmínky přerušení řízení, zde nebyl dán prostor (viz dikce ustanovení § 64 s. ř. s.).

O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1, věty první s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.

pokračování

Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží. Pokud jde o žalovaného, v jeho případě nelze o otázce jeho procesní úspěšnosti hovořit, neboť napadené usnesení městského soudu se týká výlučně procesního postavení stěžovatele. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. března 2015

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu